

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1 lipca 2016 r. A. R. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w Ł. kwoty 300.000 zł. Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że dochodzona kwota obejmuje zadośćuczynienie za naruszenie jego dóbr osobistych w związku ze złymi warunkami bytowymi oraz brakiem odpowiedniej opieki medycznej w pozwanej jednostce penitencjarnej, w szczególności: zakwaterowaniem w przeludnionej celi, zagrzybionymi ścianami, złym stanem sprzętu kwaterunkowego, zużytą bielizną pościelową, brakiem zajęć sportowych oraz brakiem dostępności do lekarza ortopedy, niewykonania zdjęcia rtg kończyny dolnej, odmówieniem dostępu do dokumentacji medycznej, brakiem rehabilitacji, nie usunięciem metalowego pręta z nogi. (pozew k. 2- 4, pismo powoda k. 44)

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 listopada 2016 r., pozwana jednostka Skarbu Państwa zastępowana przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa – Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa wniosła o jego oddalenie oraz o zasądzenie kosztów procesu. Strona pozwana zgłosiła zarzut przedawnienia roszczenia w okresie powyżej trzech lat od daty wniesienia pozwu. Nadto podniosła, że powodowi nie wydawano decyzji o umieszczeniu w przeludnionej celi mieszkalnej, stąd jego zarzuty o celach przepełnionych są bezpodstawne. W czasie pobytu w ZK w Ł. powód przebywał w celach wyposażonych w sprzęt kwaterunkowy zgodny z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Miał także zapewnioną zarówno podstawową jak i specjalistyczną (w tym ortopedyczną) opiekę zdrowotną. (odpowiedź na pozew k. 49 - 57)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. R. został przetransportowany z Zakładu Karnego w P. do Zakładu Karnego w Ł. w dniu 18 lipca 2013 r. Przebywał w pozwanej jednostce penitencjarnej do dnia 16 kwietnia 2015 r., kiedy to ponownie został przetransportowany do Zakładu Karnego w P.. Po raz drugi powód powrócił do Zakładu Karnego w Ł. w dniu 13 września 2016 r. (okoliczności bezsporne)

Powód przebywając w Zakładzie Karnym w Ł. był umieszczony:

- w pawilonie (...) na oddziale (...) w celach: nr (...) (o powierzchni 26,83 m²) w okresie od 18 lipca 2013r. do 19 lipca 2013r., nr (...) (o powierzchni 33,71 m²) w okresie od 19 lipca 2013r. do 7 października 2013r., nr (...) (o powierzchni 13,90 m²) w okresie od 7 października 2013r. do 29 października 2013r.,

- w pawilonie (...) na oddziale (...) w celach: nr (...) (o powierzchni 33,94 m²) w okresie od 29 października 2013r. do 30 stycznia 2014r., nr(...) (o powierzchni 33,58 m²) w okresie od 30 stycznia 2014r. do 30 lipca 2014r.,

- w pawilonie (...) na oddziale (...) w celach: nr (...) (o powierzchni 15,07 m²) w okresie od 30 lipca 2014r. do 30 września 2014r., nr 408 (o powierzchni 33,82 m²) w okresie od 30 września 2014r. do 18 grudnia 2014r., nr (...) (o powierzchni 33,79 m³) w okresie od 18 grudnia 2014r. do 16 kwietnia 2015r. (historia rozmieszczenia wraz z informacją o powierzchni cel k. 154 -155)

Cele, w których przebywał powód były wyposażone w sprzęt kwaterunkowy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Sprzęt ten podlegał corocznemu przeglądowi celem wyeliminowania z użytkowania sprzętu zużytego i zakupu nowego lub oddania do remontu. Prośby osadzonych dotyczące sprzętu były rozpatrywane na bieżąco przez wyznaczonych funkcjonariuszy. Prace remontowe w oddziałach mieszkalnych prowadzone są sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych, jakie corocznie otrzymuje jednostka. Wszystkie cele mieszkalne posiadają okna z możliwością otwarcia skrzydła w pełnym zakresie. Koce i ręczniki wydawane osadzonym z magazynu są nowe lub używane. Przedmioty te są prane w zakładowej pralni znajdującej się na terenie jednostki. W przypadku zużycia się podlegają likwidacji zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. (zeznania świadka J. K. k. 104, notatka służbowa k. 58)

Zakład Karny w Ł. był wielokrotnie kontrolowany przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Ł.. Żadna z kontroli okresowych, jak również przeprowadzonych na interwencję osadzonych nie stwierdziła nigdy występowania pleśni czy zagrzybienia. W niektórych celach okresowo pojawiała się zawilgocenie ścian czy sufitów. Miało ono charakter przejściowy i wynikało z prania i suszenia odzieży przy jednoczesnym nienależytym przewietrzaniu. (zeznania świadka J. K. k. 104, notatka służbowa k. 58)

W Raporcie z 3 kwietnia 2014r. przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Ł. przeprowadzonej w dniach 23 -24 stycznia 2014r. odnotowano, że panujące tam warunki bytowe należy określić jako przeciętne. W oddziałach mieszkalnych widoczne są ślady wilgoci i zagrzybienia, które wymagają usunięcia. Cele, które zostały zaadoptowane po świetlicach są 11-osobowe. W dniu wizytacji, w jednej z nich przebywało 16 osadzonych w warunkach znacznego przeludnienia. Część łóżek stykała się krawędziami pozbawiając korzystających z nich osadzonych poczucia intymności. Odnotowano, że opisana sytuacja nie tylko może budzić dyskomfort osadzonych, ale jest sprzeczna z Europejskimi Regulami Więziennymi. Warunki sanitarno – higieniczne panujące w celach mieszkalnych kilkunastoosobowych nie zapewniają standardów minimalnych, tak aby można było mówić o poszanowaniu praw i godności przebywających w nich osób. Uwagę wizytujących zwrócił fakt, że łóżka nie posiadały podkładów pod materac. Zalecono ich zakup. Stwierdzono, że wszystkie cele w Zakładzie Karnym w Ł. są skanalizowane, z tym, że osadzeni mają dostęp jedynie do zimnej wody. Kącki sanitarne są zabudowane.

Na każde 2 oddziały mieszkalne przypada plac spacerowy, którego powierzchnia jest odpowiednio duża do wydzielenia miejsca do palenia wyrobów tytoniowych i zachowania strefy wolnej od zadymienia. Place spacerowe wyposażone są w ławki, jednakże brakuje podstawowych sprzętów do ćwiczeń na świeżym powietrzu. Jednostka dysponuje 2 boiskami do piłki siatkowej, boiskiem do piłki nożnej, świetlicą centralną, salą dydaktyczną przy boisku sportowym oraz dwiema świetlicami usytuowanymi w oddziale mieszkalnym VII, świetlicą w oddziale II (wyposażoną w stół do ping-ponga, radioodbiornik i telewizor). Korzystanie z nich określone zostało w grafiku, z zastrzeżeniem, że osoby umieszczone w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na jednego skazanego wynosi poniżej 3m², mogą korzystać z zajęć niezależnie od grafiku. W łącznikach między oddziałami III-VI znajdują się stoły do tenisa stołowego, z których osadzeni korzystają w czasie dostępu do placów spacerowych w godz. 9:00-12:00 lub 13:00-15:00. W tych godzinach odbywają się także zajęcia sportowe.

Ze względu na nieprawidłowości w zakresie osadzenia zespół wizytacyjny zalecił w raporcie z dnia 3 kwietnia 2014 r. m.in. przeprowadzenie prac w celu wyeliminowania zagrzybienia w oddziałach mieszkalnych, zapewnienie odpowiednich warunków w wieloosobowych celach mieszkalnych z poszanowaniem prawa do prywatności osadzonych i dostępu do urządzeń sanitarnych, umożliwienie osadzonym prania i suszenia odzieży w odpowiednich do tego warunkach, a także wyposażenie łóżek w podkłady pod materace. (raport przedstawicieli KMP k. 87 - 101)

We wszystkich celach, w których przebywał powód w okresie od 19 lipca 2013r. do 16 kwietnia 2015r. było przeludnienie, ściany były zawilgocone i nosiły ślady zagrzybienia. Artykuły codziennego użytku jak materace, koce i prześcieradła, przydzielane powodowi były złym stanie. Powód pisał w tych sprawach skargi, lecz żadna z nich nie została uwzględniona. (zeznania powoda k. 169)

Podczas pobytu w Zakładzie Karnym w Ł. A. R. miał dostęp do świadczeń zdrowotnych w ramach zarówno podstawowej jak i specjalistycznej opieki lekarskiej oraz bezpłatnego leczenia i diagnostyki. W czasie przyjęcia do ZK w P. w dniu 27 czerwca 2013r. powód został poinformowany o konieczności dostarczenia karty informacyjnej ze szpitala dotyczącej przebytego zabiegu związanego ze złamaniem kości podudzia. Tego samego dnia wykonano rtg. (dokumentacja medyczna k. 161)

W dniu 2 grudnia 2013 r. powód odbył wizytę lekarską, podczas której zlecono kontynuację dolnego łóżka do 30 czerwca 2014 r. W związku ze złamaniem kończyny dolnej i przebytą operacją ortopedyczną w kwietniu 2013 r. powodowi zalecono konsultację ortopedyczną. (dokumentacja medyczna k. 161, zeznania świadka M. F. k. 103, notatka służbowa k. 59 - 60)

W dniu 25 stycznia 2014 r. współosadzeni wezwali z ogólnie dostępnego telefonu pogotowie ratunkowe, ponieważ powód miał bardzo wysoką gorączkę, źle się czuł. Powód został zabrany do szpitala, gdzie wykonano rtg płuc i zdiagnozowano zapalenie płuc. Powód, mimo uprzedzenia o zagrożeniu życia i zdrowia, nie wyraził zgody na hospitalizację. (zeznania świadka W Z. k. 167v, wypis z księgi ambulatoryjnej Izby Przyjęć k. 131, dokumentacja medyczna k. 161, zeznania powoda k.168v)

W dniu 27 stycznia 2014r. A. R. zgłosił się do lekarza i został przyjęty. Lekarz przepisał leki, które powód otrzymał. (dokumentacja medyczna k. 161, zeznania świadka M. F. k. 103, notatka służbowa k. 59 – 60, zeznania powoda k. 169)

W dniu 4 lutego 2014 r. odbyła się konsultacja ortopedyczna, podczas której powód nie zgłaszał dolegliwości. Lekarz w karcie odnotował „zakres ruchu pełen” oraz zalecił dolne łóżko na 6 miesięcy. (dokumentacja medyczna k. 161, zeznania świadka M. F. k. 103, notatka służbowa k. 59 - 60)

Powód korzystał z porad lekarskich w dniach: 1 grudnia 2014r., 14 stycznia 2015r., 16 lutego 2015r., 1 kwietnia 2015r., 7, 8, 15 kwietnia 2015r. (dokumentacja medyczna k. 161)

W okresie od 16 kwietnia 2015 r. do 13 września 2016 r. powód przebywał w Zakładzie Karnym w P.. W tym czasie (20 maja 2015r., 7 października 2015r., 28 czerwca 2016r.) powód był konsultowany przez lekarza ortopedę, który z uwagi na zgłaszane dolegliwości bólowe podudzia lewego zalecił rtg. Przeprowadzone w dniu 30 grudnia 2015r. badanie wykazało wygojone złamanie. Zalecono planowe usunięcie zespolenia wskazując, że operację można wykonać po odbyciu kary. (dokumentacja medyczna k. 161, zeznania świadka M. F. k. 103, notatka służbowa k. 59 - 60)

W dniu 13 września 2016 r. powód został przetransportowany do Zakładu Karnego w Ł., gdzie został poddany konsultacji ortopedycznej. W trakcie badania przedmiotowego stwierdzono, że zakres ruchu w stawie kolanowym i skokowym jest zachowany. Powód nie zgłaszał dolegliwości bólowych. Podczas wizyty kontrolnej w dniu 8 listopada 2016 r. lekarz ortopeda nie stwierdził nieprawidłowości zakresu ruchu w stawie kolanowym i skokowym. Powód nie wymagał rehabilitacji. Usunięcie metalu zespalającego zalecono w trybie planowym. (dokumentacja medyczna k. 161, zeznania świadka M. F. k. 103, notatka służbowa k. 59 - 60)

Podczas pobytu w pozwanej jednostce penitencjarnej powód nie zgłaszał próśb dotyczących wykonania kserokopii dokumentacji medycznej. (zeznania świadka M. F. k. 103, notatka służbowa k. 59 – 60)

Sąd dokonując ustaleń faktycznych oparł się na powołanych wyżej dowodach.

Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania powoda w zakresie twierdzeń, iż w grudniu 2013r. nie został przyjęty przez lekarza mimo zgłoszenia, bowiem z dokumentacji medycznej wynika, że w dniu 2 grudnia 2013 r. powód odbył wizytę lekarską.

Sąd zważył, co następuje:

Zasadność roszczenia powoda należało rozważać w oparciu o przepisy art. 23 i art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. oraz art. 417 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2004 r. Zgodnie z przepisem art. 417 § 1 k.c. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa na gruncie tego przepisu są, zatem: szkoda wyrządzona przy niezgodnym z prawem wykonywaniu czynności z zakresu władzy publicznej oraz normalny związek przyczynowy pomiędzy niezgodnym z prawem wykonywaniem takich czynności a powstaniem szkody.

Pojęcie szkody w prawie cywilnym obejmuje zarówno uszczerbek majątkowy, jak i uszczerbek o charakterze niemajątkowym (krzywdę). Z kolei, istnienie związku przyczynowego należy oceniać na zasadach wynikających z art. 361 § 1 k.c. Oznacza to, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za normalne następstwa niezgodnego z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej. Zakres odpowiedzialności odszkodowawczej

wynikającej z przepisu art. 417 § 1 k.c. obejmuje wszelkie zachowania związane z wykonywaniem władzy publicznej z wyjątkiem tych, które unormowane są w przepisie art. 417¹ § 1 - 4 k.c. oraz sytuacji uregulowanych przepisami szczególnymi, do których odsyła art. 421 k.c.

Treść art. 23 k.c. wskazuje, że dobra osobiste człowieka pozostają pod ochroną prawa cywilnego. Przepis ten zawiera otwarty katalog dóbr osobistych. Wśród nich znajduje się cześć, która ma swój wymiar wewnętrzny (godność osobista). Godność osobista przysługuje każdej osobie i podlega ochronie prawnej niezależnie od tego, w jaki sposób kształtuje obraz danej osoby w opinii innych. Niewątpliwie dobrem osobistym każdego człowieka jest również jego prawo do intymności.

Ocena czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego nie może być dokonywana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, ale musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych (tak też Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 28 sierpnia 1996 r., I ACr 341/96, OSA 7-8/1997, poz. 43).

W myśl art. 24 k.c. ochrona cywilnoprawna przysługuje jedynie przed bezprawnym naruszeniem dobra osobistego. Bezprawne jest zachowanie sprzeczne z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Wskazany przepis wprowadził domniemanie bezprawności działania. Dlatego w procesie o ochronę dóbr osobistych to pozwany ma obowiązek wykazać, że jego działanie nie było bezprawne. Działanie nie jest bezprawne zwłaszcza wówczas, gdy jest oparte na przepisie obowiązującego prawa.

W przypadku bezprawnego naruszenia dobra osobistego art. 24 k.c. pozwala osobie, której dobro osobiste zostało naruszone żądać, aby sprawca naruszenia dopełnił czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, a w szczególności złożył oświadczenie w odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach określonych w kodeksie cywilnym, może ona również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny. Zasady przyznawania zadośćuczynienia doprecyzowano w art. 448 k.c., który stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Naruszenia cudzych dóbr osobistych może dopuścić się także podmiot niebędący osobą fizyczną, w tym również jednostka organizacyjna Skarbu Państwa taka jak zakład karny, czy areszt śledczy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 486/09, LEX nr 599534).

Zgodnie z art. 30 Konstytucji RP przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Obowiązek ten powinien być realizowany przez władze publiczne zwłaszcza tam, gdzie Państwo działa w ramach imperium, realizując swoje zadania, których wykonanie nie może prowadzić do większego ograniczenia praw człowieka i jego godności, niż to wynika z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka. Wymóg zapewnienia przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymogów nowożytnego państwa prawa, znajdujących wyraz w normach prawa międzynarodowego. Stanowi o tym art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Osobistych i Publicznych z dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167 i 169), zgodnie, z którym każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Z kolei, art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 grudnia 1950 r., ratyfikowanej przez Polskę w 1993 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.) stanowi, że nikt nie może być poddany torturom, ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu. Łączy się z tym wynikający z art. 8 ust. 1 Konwencji nakaz poszanowania życia prywatnego obywateli i ich prawa do intymności. Odpowiednikami wskazanych norm prawa międzynarodowego są art. 40, 41 ust. 4 i 47 Konstytucji RP wprowadzające wskazane normy na grunt prawa polskiego (por. powołany już wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06, OSNC 1/2008, poz. 13).

Realizacja spoczywających na administracji jednostki penitencjarnej obowiązków w zakresie odpowiedniego przygotowania miejsc, w których przebywają osoby pozbawione wolności należy do działań władczych Państwa i mieści się w pojęciu wykonywania zadań z zakresu władzy publicznej. Ocena, czy obowiązki te zostały zrealizowane, winna być dokonana z uwzględnieniem uprawnień skazanego, szczegółowo uregulowanych w przepisach art. 102-120 k.k.w., a także z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. z 2003 r. Nr 152, poz. 1493), rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary tymczasowego aresztowania (Dz. U. z 2003 r. Nr 152, poz. 1494). W szczególności należy mieć na względzie brzmienie przepisu art. 110 § 2 k.k.w., zgodnie, z którym powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m², a cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy. Ograniczenie powierzchni celi mieszkalnej poniżej normy określonej w art. 110 § 2 k.k.w. przewiduje art. 110 § 2b k.k.w., zgodnie, z którym dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego może umieścić skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 14 dni, w warunkach, o których mowa w § 2 zdanie drugie, w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi poniżej 3 m², nie mniej jednak niż 2 m² w ściśle określonych przypadkach. Na podstawie art. 110 § 2c k.k.w. okres ten może być przedłużony tylko za zgodą sędziego penitencjarnego. Łączny okres umieszczenia skazanego w warunkach określonych w § 2b nie może przekroczyć 28 dni. Artykuł 110 § 2b k.k.w., jako wyjątek od zasady wyrażonej w art. 110 § 2 k.k.w, nie podlega wykładni rozszerzającej. Wypadki wymienione w tym przepisie stanowią katalog zamknięty.

Dla stwierdzenia naruszenia dobra osobistego należy w każdym wypadku ustalić, czy cierpienia i upokorzenia wynikające z pobytu w zakładzie karnym związane z legalną formą karania przekraczają poziom związany z samym uwięzieniem, czy są zgodne z rozsądnymi w sytuacji uwięzienia potrzebami, a ich intensywność nie przekracza nieuniknionego poziomu cierpienia nieodłącznie związanego z pozbawieniem wolności (por. E. Kutermankiewicz, Sprawy z powództwa osadzonych o ochronę dóbr osobistych w związku z przeludnieniem więzień- nowe spojrzenie na problem, Pal. 9-10/2010, s. 65 i cytowane tam orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka).

Dodatkowo należy wskazać, że Europejski Trybunał Praw Człowieka dokonując wykładni art. 3 e.k.p.c. stwierdził, że cierpienie i upokorzenie muszą w każdym razie przekraczać nieunikniony element cierpienia wpisanego w pozbawienie wolności, aby stanowiły naruszenie tego przepisu (np. orzeczenia z dnia 29 kwietnia 2003 r., nr 38812/97, Półtoracki przeciwko Ukrainie, oraz nr 50390/99, McGlinchey i inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, zauważyć należy, że roszczenia powoda odnoszą się do szeroko rozumianych warunków bytowych panujących w jednostce penitencjarnej, w której przebywał.

Zarzuty powoda, co do przeludnienia panującego w celach, w których był osadzony w Zakładzie Karnym w Ł., Sąd uznał za uzasadnione. A. R. zeznał, bowiem, że w celach, w których przebywał, powierzchnia przypadająca na jednego skazanego wynosiła poniżej 3 m². Strona pozwana wezwana postanowieniem z 8 lutego 2017r. do podania w jakich celach i o jakiej powierzchni oraz z iloma osadzonymi przebywał powód w okresie od 18 lipca 2013r. do 16 kwietnia 2015r., wskazała numery i powierzchnię cel oraz wymieniła imiona i nazwiska osób, które były osadzone w tych celach z powodem. Biorąc pod uwagę liczbę tych osób (np. cela nr 610 o pow. 33,94 m² - 26 osób) Sąd przyjął, że przebywały one z powodem rotacyjnie, a to oznacza, iż strona pozwana nie wykonała postanowienia Sądu. Tym samym Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby nie dać wiary powodowi, który zeznał, iż przebywał w celach przeludnionych. Tym bardziej, że z przedstawionego wykazu wynika, że A. R. przez większość czasu podczas pobytu w pozwanej jednostce był osadzony w celach o powierzchni ponad 33 m², a w Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Ł. przeprowadzonej w dniach 23-24 stycznia 2014r. (czyli w okresie objętym żądaniem pozwu) odnotowano, że w dniu wizytacji, w jednej z cel (teoretycznie 11-osobowej) zaadaptowanej ze świetlicy przebywało 16 osadzonych w warunkach znacznego przeludnienia.

Umieszczenie osoby pozbawionej wolności w celi o powierzchni przypadającej na osadzonego mniejszej niż 3 m² może stanowić wystarczającą przesłankę stwierdzenia naruszenia dóbr osobistych osadzonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 roku, sygn. akt II CSK 51/12). W ocenie Sądu przebywanie powoda w celach niespełniających norm powierzchniowych podczas jego pobytu w Zakładzie Karnym w Ł. niewątpliwie wiązało się z uciążliwością. W/w Raport potwierdza także inne zarzuty powoda tj. dotyczące zagrzybienia ścian oraz stanu łóżek (por. wyrok SA w Łodzi z 8.12.2016r. I ACa 357/16). Mając to na uwadze oraz rozmiar i dotkliwość naruszeń dóbr osobistych związanych z przebywaniem w celach przeludnionych, zagrzybionych i nie do końca wyposażonych prawidłowo, a także uwzględniając zasady współżycia społecznego, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz A. R. kwotę 5.000 zł.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej kwoty Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., uwzględniając, że doręczenie odpisu pozwu stronie pozwanej nastąpiło w dniu 2 listopada 2016 roku (k.84).

Za niezasadne Sąd uznał zarzuty powoda dotyczące niewłaściwej opieki medycznej. Wbrew twierdzeniom powoda w trakcie osadzenia w pozwanej jednostce penitencjarnej nie miał utrudnionego dostępu do porad lekarskich zarówno w ramach podstawowej jak i specjalistycznej opieki lekarskiej. Nawet, jeżeli czas oczekiwania powoda na przyjęcie przez lekarza ortopedy wydłużał się do kilku tygodni, to należy uznać, że nie jest to – w porównaniu do dostępności do służby zdrowia osób nieprzebywających w jednostkach penitencjarnych – okres zbyt długi, naruszający dobra osobiste powoda. Ponadto w toku postępowania powód nie wykazał, iż jego żądanie dotyczące usunięcia zespolenia powinno zostać uwzględnione w czasie osadzenia. Sąd ustalił natomiast, że operacja może zostać wykonana po zakończeniu odbywania kary przez powoda.

Bezzasadny jest również zarzut powoda dotyczący braku zapewnienia mu dostępności do zajęć sportowych. Na terenie pozwanej jednostki penitencjarnej znajdują się 2 boiska do piłki siatkowej, boisko do piłki nożnej, świetlica centralna, place spacerowe. Powód nie wykazał natomiast, że kiedykolwiek chciał z nich skorzystać i mu to uniemożliwiono.

Z powołanych względów, Sąd oddalił powództwo w pozostałej części.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu od oddalonej części powództwa, mając przede wszystkim na uwadze jego trudną sytuację materialną oraz okoliczność wieloletniego pozbawienia wolności. Powód nie posiada środków finansowych, pozwalających na choćby częściowy zwrot kosztów procesu.